

แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

เล่มที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น

นายนิห้สสัง จะยามา ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๕

ชื่อ..... ชั้น ม.๖/..... เลขที่.....

คำนำ

แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น มุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรื่องสั้น และสามารถเขียนเรื่องสั้นได้ รวมทั้งนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น และมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ทั้งนี้แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้นนี้ได้จัดทำขึ้นด้วยความสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้นนี้ประกอบด้วย ๗ เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น
- เล่มที่ ๒ แก่นเรื่องกำหนดเรื่องสั้น
- เล่มที่ ๓ โครงเรื่องผูกเรื่องสั้น
- เล่มที่ ๔ ตัวละครดำเนินเรื่องสั้น
- เล่มที่ ๕ ฉากสร้างสรรค์เรื่องสั้น
- เล่มที่ ๖ บทสนทนาเต็มเต็มเรื่องสั้น
- เล่มที่ ๗ ร้อยเรียงขีดเขียนเป็นเรื่องสั้น

แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น เล่มที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น เล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรื่องสั้น

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้นนี้ จะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีความสุขกับการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งนักเรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และอำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

นิหัตถ์สลัง เจะยามา

(นายนิหัตถ์สลัง เจะยามา)

ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ.....	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	๒
สาระสำคัญ.....	๕
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด.....	๕
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	๕
เนื้อหาสาระ.....	๖
แบบฝึกหัด.....	๑๓
- แบบฝึกหัดที่ ๑.....	๑๓
- แบบฝึกหัดที่ ๒.....	๑๔
- แบบฝึกหัดที่ ๓.....	๑๕
แบบทดสอบหลังเรียน.....	๑๙
บรรณานุกรม.....	๒๒

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียน

แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้การเขียนเรื่องสั้น เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรื่องสั้น และสามารถเขียนเรื่องสั้นได้ ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำดังต่อไปนี้

๑. แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น เล่มที่ ๑ พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น เล่มนี้ ประกอบด้วยแบบฝึกหัด ดังนี้

- แบบฝึกหัดที่ ๑ แยกแยะจับประเด็นถูกผิด
- แบบฝึกหัดที่ ๒ สรุปสร้างมโนทัศน์
- แบบฝึกหัดที่ ๓ อ่านเรื่องสรุปเรื่องสั้น

๒. นักเรียนควรฟังคำแนะนำวิธีการใช้แบบฝึกทักษะ เกณฑ์การวัดและประเมินผลจากครูผู้สอนให้เข้าใจ

๓. นักเรียนควรอ่านและทำแบบทดสอบก่อนเรียน ตามที่กำหนดไว้ในแบบฝึกทักษะให้ครบทุกกิจกรรม

๔. นักเรียนควรตั้งใจศึกษาและทำความเข้าใจคำชี้แจง และคำสั่งก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ ตามที่กำหนดไว้

๕. นักเรียนควรอ่านทบทวนแบบฝึกทักษะแต่ละกิจกรรมที่ทำทุกครั้งก่อนส่งครูเพื่อตรวจทานและให้คะแนน

๖. นักเรียนควรสำรวจตนเองว่าทำคะแนนในแบบฝึกทักษะแต่ละกิจกรรมและแบบประเมินต่างๆ ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับใด เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาตนเองให้มีความสามารถมากขึ้น

๗. ถ้านักเรียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ควรสอบถามจากครูผู้สอนทุกเรื่อง

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ตรงคำตอบที่นักเรียนได้เลือกไว้

๑. เรื่องสั้นของไทยได้รับอิทธิพลมาจากเรื่องใด

- ก. วรรณกรรมของชาติตะวันตก
- ข. วรรณกรรมของชาติตะวันออก
- ค. ลัทธิทางการเมืองและความเชื่อทางศาสนา
- ง. กวีที่ทรงอิทธิพลและมีความสำคัญในอดีต

๒. เรื่องสั้นจัดเป็นงานเขียนประเภทใด

- ก. สารคดี
- ข. วรรณคดี
- ค. บันเทิงคดี
- ง. งานเขียนเชิงวิชาการ

๓. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น

- ก. มีฉากในเรื่องน้อย
- ข. มีแก่นเรื่องมากกว่าหนึ่งประเด็น
- ค. มีความยาวประมาณ ๓ - ๔ หน้ากระดาษ
- ง. มีการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ รัดกุม

๔. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของเรื่องสั้น

- ก. ตัวละคร
- ข. แก่นเรื่อง
- ค. โครงเรื่อง
- ง. คติข้อคิด

๕. ในการเขียนเรื่องสั้น ผู้เขียนควรคำนึงถึงเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ขนาดความยาวของเรื่อง
- ข. ความรอบรู้ในเรื่องที่จะเขียน
- ค. การเลือกตัวละคร
- ง. การตั้งชื่อเรื่อง

๖. เรื่องสั้นมีลักษณะที่คล้ายกับนวนิยายตามข้อใด

- ก. จำนวนตัวละคร
- ข. ความซับซ้อนของเรื่อง
- ค. เป็นเรื่องสมมติหรือเรื่องจริง
- ง. ฉากและบรรยากาศที่หลากหลาย

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๑๐

เรื่อง แพร่งทาง

เอกรินทร์ สีฝุ่น

ม้าหินอ่อนนอกบ้าน แดดใต้ต้นพิกุลในสวนสาธารณะ ท่ามกลางบรรยากาศที่อึมครึมครึ้มฝน ในตอนนี้เหมือนเพิ่มความเก่าขลังไม่น่าพึงใจที่จะหย่อนก้นลงนั่งแกว่ใครทั้งสิ้น ทุกคนจึงเลือกที่จะเร่งฝีเท้ารีบมุ่งไปสู่ศาลาพักร้อนกลางสวนหลังใหญ่ข้างหน้า ฝนทำท่าจะตก

ลูกไฟวาบประกายแสง ไล่วิ่งกันตามผืนเมฆสีมืดทึมมัน ครูเดียวเสียวก็ลั่น เปรี๊ยะ เปรี๊ยะ...แผดสนั่น หวั่นไหวชวนให้ออกสั่นขวัญหายเป็นยิ่งนัก

ลมแรงพัดโหมกระหน่ำเหมือนวาคือกองทัพหน้าแห่งท่าฝนที่จะแหกเมฆมาโปรยปรายพื้นดินในอีกไม่ช้านี้ รุนแรง เกรี้ยวกราด บ้าคลั่ง กระหน่ำใส่ยอดไม้ให้ไหวสั่นโงนเงนไปมาตั้งจะขาดหลุดลอย บรรดาใบไม้เก่าคร่ำค่าทั้งหลายที่หล่นเรียราดอยู่ตามโคนต้นและตามภาคพื้น ถูกหอบม้วนตลบขึ้นปลิวกระจัดกระจายไปคนละทิศละทาง ครั้นแล้วครั้นเล่า

หญิงสาวมีผ้าผมอันถูกแรงลมซ้ำแรกให้พันกันเป็นกระเซิง หม่อมมองไปที่ปลายฟ้าลึบๆด้วยแววตาที่ซาเย็นตั้งปราศจากความรู้สึก ม้าหินอ่อนใต้ต้นพิกุลเหมือนว่าได้กลิ่นกินเอาร่างเธอไปเป็นส่วนหนึ่ง รูปร่างของเธอในยามนี้จึงดูตั้งตึกตาหินไร้ชีวิตอันชาย่างแกะสลักนำมาตั้งไว้เหนือม้าหินอ่อน

ไม่มีใครสนใจต่อไปแล้วในขณะนี้ ทุกคนล้วนใช้สัญชาตญาณพื้นฐานของตนคือหลบภัยวิ่งที่หาที่กำบัง ฝนถึงแม้มีโชกภัยอันตรายน่ากลัว มิหนำซ้ำยังเป็นรางวัลจากธรรมชาติที่สุดแสนจะมีค่าหากว่าไปตกตามสถานที่ที่มีการเพาะปลูก แต่เมื่อมาตกในเมืองอันเป็นที่อยู่ของผู้คน ซึ่งออกแรงสมองมากกว่าออกแรงกาย ภูมิต้านทานที่มีต่อฝนจึงเกิดการบกร่อง เป็นหวัดได้ง่ายต่างพากันกลัววิ่งลนลานยังกะอะไรดี

แต่หญิงสาวกลับไม่ดิ้นไหวแม้สักปลายก้อย เพียงเส้นผมเท่านั้นที่สะบัดไปตามแรงลมกระซอก ความรู้สึกเธอได้จมดิ่งไปในความเจ็บปวดอันท่วมท้น ก่อนหน้านั้นสักสองสามปีก่อน เธอเคยหยามเหยียดและเยาะเย้ยต่อความรัก ครั้งนั้นเธอไม่เคยยี่หระต่อชายใดทั้งสิ้น เสียเวลา เปลืองใจ ไม่มีที่ท่าสนใจใครเป็นพิเศษ... “อดข้าวดอกเจ้าชีวาวาย คงไม่ตายหากอดสิเนหา” เธอคิดอย่างนี้

ความรัก..กลายเป็นสารชนิดหนึ่งที่ธรรมชาติได้รังสรรค์ขึ้นมาเพื่อมอบส่วนอ่อนหวานให้แก่จิตใจ มนุษย์ นุ่มนวล อ่อนโยน ปริ้มเปี่ยมไปด้วยกลิ่นอวลแห่งกลิ่นดอกไม้และความสุขใจ แรกก่อเกิดมีพลังพอที่จะทำให้ผู้มีรักมองโลกสีหม่นแห่งสันตฤดูเป็นสีคราม ปลอดภัยประจักษ์ใสและว่าเมื่อถึงเวลามันจะมาถามไถ่จงจับจิจใจท่วมท้น ด้วยอุุ่นไอแห่งการมีรัก

ทว่าสรรพสิ่งในโลกนี้มีสองด้านเสมอ ความรักก็เช่นเดียวกัน พร้อมความสุขสดชื่นสีชมพูหอม รวยรินอีมอวล แต่ด้านหนึ่งที่ซ่อนอยู่คือความคับแคบ.. ปรารถนาเข้าครอบครองเพียงลำพังกะเกณฑ์..ให้ เป็นไปตามต้องการจนฝ่ายเดียว หม่นมัว...เมื่อไม่สามารถเข้าไปควบคุมทั้งหมด ครุ่นคำนึง.. เมื่อช่วงว่างระหว่างเวลาเข้ามาทัน ทูรันทุราย...เมื่อระยะทางเข้ามาสอดแทรกระหว่างกลางเจ็บปวดอย่างสาหัส...เมื่อไม่สมปรารถนา

หญิงสาวก็เช่นเดียวกัน เธอเจ็บปวดอย่างสาหัส..เพราะไม่สมปรารถนา

ชายจิวรพลี้สะบัดตามแรงลมโหยซัดเรียไล่ไปมาตามการสาวเท้าที่ตุลกลี้อลนรีบร้อน

ชีวานนท์พระหนุ่มบวชใหม่ ไม่นำพาต่อสัญญาเดือนของฟ้าที่ดั่งกระหิมอยู่ตลอดเวลา ตอนนี้อยู่ใจเหมือนเอาไฟมาสูมเอาไว้ด้วยกองเพลิงอันร้อนระอุ

“พี่เลือกเอาถ้าหากรอให้ออกพรรษาวิไม่รอแน่” คำพูดประโยคสั้นๆ ประโยคนี้ข้างบิบบิ้นและรุนแรงพอที่จะทำให้ชีวานนท์กระวนกระวายจนผ้าจิวรร้อนรุ่ม ในใจครุ่นคิดแต่โทษ แม่ คนเดียว

“นะลูก...สักพรรษาหนึ่งบวชให้แม่ และถือโอกาสอุทิศส่วนบุญไปให้พ่อด้วย ระยะหลังนี้แม่ฝันไม่ดีเลยเกี่ยวกับพ่อของลูก”

ถ้าไม่ใช่เพราะแม่คอยรบเร้า ยกเอาอะไรต่อมิอะไรสารพัดมาเป็นข้ออ้าง ตนเองก็คงไม่คิดบวชเด็ดขาด ด้วย หน้าที่การงานอันกำลังจะไปได้สวยและวิภา แฟนสาวหุ่นนางแบบเพื่อนร่วมงานที่ตนอุทิศสัจจะจิตมาเกือบปีกว่าจึงจะได้เป็นคู่ควง

ชีวิตวนที่ขี้คิดขี้กังวลเกลียดตนเองที่หลงตามใจแม่จนได้เรื่อง ดูเอาเถอะพอถึงคราวติดขัดมันขัดไปหมด ไม่มีแท็กซีสักคันแล่นผ่านหน้าวัด รอนจนต้องตัดสินใจเดินฝ่าไปกลางสวนสาธารณะลัดเลาะไปตามซอกเล็ก ๆ เพื่อมุ่งหน้าไปบ้าน ขณะเมฆฟ้าก็เหมือนไม่เป็นใจ

“วันนี้เป็นไงเป็นกันต้องขอแม่ลาสิขาให้ได้” นี่คือเป้าหมายในการกลับบ้านของชีวิตวนที่

บางทีฟ้า ก็เล่นตลกหลอกมนุษย์เสียหน้าใจ ฝนที่ทำท่าทีว่าจะตกเจียบหายไปเฉยๆ เหมือนนั้นเป็นเพียงแค่การโหมโรงจะแสดงละครแห่งฟ้าเท่านั้น สิ่งที่เห็นบางครั้งไม่จำเป็นต้องจริง แล้วอย่างนี้จะหาอะไรที่เป็นความจริงได้บ้าง หรือทุกสิ่งทุกอย่างล้วนคือภาพมายา

ภายในจิตใจของหญิงสาวยามนี้ กลับยิ่งแปลกกว่าเธอเหมือนตื่นพื้นจากห้วงฝันร้ายและมองเห็นแสงสว่างแห่งชีวิตที่เปี่ยมปิติสุขทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ชีวิตเธอมืดมน สับสนเช่นเดียวกับท้องฟ้าที่กำลังปั่นป่วน

ภาพของพระหนุ่มที่เดินผ่านหน้าเธอไปเมื่อครู่ ช่างสงบอย่างประหลาด สีผ้าจีวรที่เรืองรองเด่นเย็นตาเป็นสุข ดูช่างยิ่งใหญ่เหลือเกิน ภาพนั้นเหมือนแสงสว่างที่สาดส่องมาทำลายความมืดมิดในจิตใจเธอให้สุดไปด้วย ปรกกายแห่งธรรมะ

“ผู้ที่อยู่ภายใต้จีวรผืนนั้นก็เป็นคนเหมือนเรา แต่ทำไมช่างสูงส่ง สละโลกหลุดพ้นจากบ่วงรักอย่างน่าอัศจรรย์ จิตใจท่านช่างเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวเหลือเกิน” หญิงสาวมองดูพระหนุ่มด้วยความศรัทธาเป็นล้นพ้น ประนมมือขึ้นไหว้อย่างสุดแสนเลื่อมใส เธอได้ลุกขึ้นจากม้านั่งหินอ่อนซำๆ พร้อมกับสูดอากาศเข้าปอดลึกๆ สามสี่ครั้งก่อนจะเดินผละจากไปด้วยใบหน้ายิ้มที่เหมือนได้เข้าถึงอะไรบางอย่าง

“พรุ่งนี้เราจะเข้าวัดไปปฏิบัติธรรม” เธอบอกกับใจตัวเองอย่างนี้

๗. ข้อใดเป็นประเภทแก่นเรื่องของเรื่องสั้นเรื่องนี้

ก. แสดงพรรณณะ

ข. แสดงอารมณ์

ค. แสดงพฤติกรรม

ง. แสดงภาพและเหตุการณ์

๘. เรื่องสั้นเรื่องนี้ผู้เขียนใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องแบบใด

ก. ผู้เขียนเป็นผู้เล่า

ข. ให้ตัวละครเป็นผู้เล่า

ค. เล่าโดยใช้กลวิธีผสม

ง. เล่าโดยกระแสดิจิตประหวัด

๙. เรื่องสั้นเรื่องนี้ผู้เขียนใช้กลวิธีในการเปิดเรื่องแบบใด

ก. เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา

ข. เปิดเรื่องโดยให้ผู้อ่านคิดเอง

ค. ให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องเอง

ง. เปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากหรือสถานที่

๑๐. เรื่องสั้นเรื่องนี้จัดเป็นเรื่องสั้นชนิดใด

ก. ชนิดผูกเรื่อง

ข. ชนิดถือฉากเป็นสำคัญ

ค. ชนิดที่แสดงแนวความคิด

ง. ชนิดเฟื่องที่จะแสดงลักษณะของตัวละคร

สาระสำคัญ

เรื่องสั้น จัดเป็น บันเทิงคดีร้อยแก้ว รูปแบบหนึ่ง ที่มีลักษณะคล้ายนวนิยาย แต่มีขนาดสั้นกว่า โดยเรื่องสั้นมุ่งเสนอสาระ หรือแนวคิดสำคัญเพียงประเด็นเดียว โดยมีข้อจำกัดทางด้านองค์ประกอบ คือ เหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย ฉากน้อย ความยาวของเรื่องจำกัด มักจบแบบพลิกความคาดหมาย หรือจบแบบทิ้งให้คิด เป็นต้น

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ม. ๔-๖/๑ เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียง

ถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญ

ม. ๔-๖/๘ มีมารยาทในการเขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น
๒. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของเรื่องสั้นกับงานเขียนประเภทอื่นๆได้
๓. นักเรียนมีมารยาทในการเขียน

พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น

การเริ่มต้นของการเขียนเรื่องสั้นเริ่มจากการเล่านิทาน ซึ่งเกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังไม่เป็นที่นิยมของเรื่องสั้น คนสมัยนั้นไม่คุ้นเคยกับเรื่องสั้นจะมีก็แต่นิทาน เรื่องเล่า หรือเรื่องจักรๆวงๆ การเกิดเรื่องสั้นครั้งแรกคือ พ.ศ. ๒๔๑๗ เมื่อมีหนังสือพิมพ์ ดรุณาวาท หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ มีนิทานพิมพ์ออกมาให้ผู้อ่านได้อ่านเล่นสนุกๆ ลักษณะนิทานผิดแปลกไปจากนิทานที่เคยมีมาก่อน คือ เป็นเรื่องคนธรรมดาสามัญที่มีอยู่จริง และไม่มีอิทธิฤทธิ์เวทมนตร์อยู่เลย เรื่องมีจุดมุ่งหมายเด่นชัด เมื่ออ่านจบก็รู้ทันที

การเขียนเรื่องสั้นของไทยมีพัฒนาการมาจากการแต่งนิยาย นิทานของไทยแต่เดิม ประกอบกับการรับอิทธิพลทางแบบอย่างการเขียนมาจากนักเขียนชาวตะวันตก เช่น โอเฮ็นรี่ และกีย์เดอ โมปัสซังค์ ทำให้เกิดเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีร้อยแก้วอย่างใหม่ของไทยขึ้นในราวปี พ.ศ. ๒๔๗๒ และ นิยมเขียนกันอย่างแพร่หลายในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๕๑๖

ความหมายของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น หมายถึง งานเขียนประเภทร้อยแก้วเกี่ยวกับเรื่องราวที่สมมุติขึ้น มีโครงเรื่องง่ายๆและมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงไปถึงจุดสุดยอดของเรื่องที่กำหนดไว้ ดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาสั้นๆ ภายใต้แนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว

ลักษณะของเรื่องสั้น

๑. มีโครงเรื่อง หมายถึงกลวิธีในการแสดงพฤติกรรมในลักษณะขัดแย้งกันในระหว่างตัวละคร ขัดแย้งกับตัวเอง ขัดแย้งกับสังคม หรือขัดแย้งกับธรรมชาติ เป็นจุดเริ่มต้นของความยุ่งยากให้ผู้อ่านฉงนอยากรู้อะไรจะเกิดอะไรต่อไป พยายามทำให้อ่านสนใจใคร่รู้ แล้วดำเนินเรื่องให้จบลงด้วยผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

๒. มีจุดหมายของเรื่องอย่างเดียว และมีผลอย่างเดียว คือผู้เขียนจะต้องเสนอแนวคิดหรือแก่นเรื่องเพียงอย่างเดียว อาจจะเป็นทัศนคติหรือความคิดแง่ใดหนึ่งของชีวิตเพียงอย่างเดียว เช่น ความไม่แน่นอนของชีวิตมนุษย์ ผู้เขียนจะต้องแสดงชะตาคนเพียงอย่างเดียว”

๓. มีตัวละครน้อย ตัวละครที่แสดงบทบาทสำคัญที่สุดควรมีตัวเดียวแล้วมีตัวประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอกเพื่อให้เรื่องดำเนินอย่างรวดเร็วยาวรัด โดยปกติไม่ควรมีตัวละครเกิน ๕ ตัว ซึ่งจะต้องสนับสนุนตัวเอกให้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น

๔. ใช้เวลาน้อย ระยะเวลาในท้องเรื่องไม่ควรใช้เวลานานกว่าจะจบเรื่องอาจมีระยะเวลาหนึ่ง หากใช้เวลานาน อาจทำให้การติดต่อสืบเนื่องของเหตุการณ์ขาดตอน เรื่องไม่ชัดเจน ยิ่งใช้เวลาน้อยเท่าใด เรื่องยิ่งชัดเจน

๕. มีขนาดสั้น การเขียนเรื่องสั้นจะพรรณนายืดยาดไม่ได้ ต้องใช้คำอย่างประหยัด ตรงไปตรงมา ความสั้นมักจะกำหนดเป็นคำ กล่าวกันขนาด ๔,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ คำ เป็นเรื่องยาวพอเหมาะ ในเรื่องของจำนวนคำนี้ มิได้จำกัดกันลงไปอย่างแน่นอน บางเรื่องอาจใช้ ๑๕,๐๐๐ คำแต่บางเรื่องอาจใช้ ๗,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ คำ จึงทำให้เกิดการเรียกชื่อเรื่องที่สั้นกว่าธรรมดาว่า “เรื่องสั้น”

๖. มีความกระชับรัดกุมทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินเรื่อง การพรรณนาฉาก บทสนทนา ฯลฯ ผู้เขียนจะต้องอาศัยกลวิธีประหยัดคำ คือ ใช้คำให้น้อย แต่ได้ความมากที่สุด เนื้อหาของเรื่องต้องแน่น และรสของเรื่องอยู่ในสภาพที่เข้มข้นที่สุด

ชนิดของเรื่องสั้น

๑. เรื่องสั้นชนิดเน้นการผูกเรื่อง คือผู้เขียนมักสร้างปมขัดแย้งขึ้นมา ทำให้เกิดความซับซ้อน และมักจบลงด้วยการพลิกความคาดหมายของผู้อ่าน

๒. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างตัวละคร คือ เรื่องสั้นที่เน้นพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้ตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่องเป็นส่วนใหญ่ โดยมักบรรยายเพื่อแสดงลักษณะของตัวละครอย่างใดอย่างหนึ่งให้เด่นชัด

๓. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างบรรยากาศหรือฉากเป็นสำคัญ คือ เรื่องสั้นที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญของฉากและบรรยากาศ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม

๔. เรื่องสั้นชนิดเน้นแนวคิดหรือความคิดเห็น คือ เรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้อ่าน ได้ไตร่ตรองไปพร้อมกับเรื่องในขณะที่อ่าน โดยใช้สัญลักษณ์ กล่าวโดยนัย หรือมุ่งเน้นให้เห็นสัจธรรมของชีวิต

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

๑. แก่นของเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง (Theme)

แก่นของเรื่องคือ แนวคิดสำคัญหรือแนวคิดหลักที่ปรากฏตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องเข้าด้วยกัน ผู้เขียนสามารถเสนอได้หลายๆดังนี้

๑.๑ แก่นที่แสดงพฤติกรรม คือ เน้นที่จะเสนอพฤติกรรมของตัวละครให้เด่นชัดว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาเรื่อง ทั้งด้านดีและไม่ดี เพื่อให้ผู้อ่านควรยึดถือพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่างหรือไม่ควรยึดถือพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่าง เช่น ความอดทนของตัวละคร หรือการยึดมั่นในอุดมการณ์

๑.๒ แก่นที่แสดงอารมณ์ คือ เรื่องที่ผู้เขียนมุ่งเน้นที่จะแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ เช่น ความรัก ความเหงา ความเศร้า ความอิจฉา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ และกลวิธีการของผู้เขียนด้วย

๑.๓ แก่นที่แสดงสภาพและเหตุการณ์ คือ แก่นที่มุ่งเน้นแสดงให้เห็นภาพของชีวิต สังคมของตัวละคร

๑.๔ แก่นที่แสดงทัศนคติ คือ เป็นแก่นที่มุ่งเน้นที่จะเสนอความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่ง เช่น ค่านิยมในสังคม ความซื่อสัตย์ รวมถึงสิ่งตรงกันข้ามโดยใช้ตัวละครเป็นสื่อกลาง

๒. โครงเรื่อง(Plot)

โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์เรื่องราวที่ผู้เขียนร่างขึ้นคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่อง ให้นำสนใจ ชวนติดตามสมเหตุสมผลเรื่อยๆจนถึงจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) และคลี่คลายจบลงด้วยดี หรือ คาดไม่ถึงก็ได้ โครงสร้างของเรื่องมี ๓ ส่วนดังนี้

๒.๑ ส่วนเริ่มเรื่อง (Exposition) หรือ ส่วนต้นเรื่องเป็นการกำหนดสถานะของเหตุการณ์ เพื่อปูทางดำเนินเรื่อง และเป็นการดึงดูดความสนใจไปด้วย โดยเปิดเรื่องด้วย การบรรยาย พฤติกรรมของตัวละคร ใช้บทสนทนา เป็นต้น

๒.๒ ส่วนดำเนินเรื่อง (Complication) เป็นส่วนที่เรื่องรวมกำลังดำเนินไป และมักเกิดปัญหาหรือปมขัดแย้ง การเผชิญหน้าของตัวละครกับ เหตุการณ์ หรืออุปสรรค ความทุกข์ เพื่อเร้าใจผู้อ่าน ซึ่งข้อสำคัญอีกอย่างคือ ไม่ควรให้ยืดเยื้อ เพราะมันจะทำให้หน้าเบื่อ ปม หรือปัญหาในเรื่องควรคลายที่ละน้อยๆ เพื่อให้ผู้อ่านผ่อนคลายไปด้วย

๒.๓ ส่วนปิดเรื่องหรือการปิดจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) เมื่อดำเนินเรื่องมาจนถึงตอนที่ ตึงเครียดและเร้าใจที่สุดแล้วก็ค่อยๆคลายปมออกและจบลง ซึ่งตอนจบก็สามารถทำได้หลายวิธี เช่น จบเรื่องแบบมีความสุขสมหวัง จบแบบคาดไม่ถึง แบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านได้จินตนาการต่อไป

๓. ตัวละคร (Character)

ในเรื่องสั้นเรื่องหนึ่งนั้น ต้องมีตัวละคร ประมาณ ๑ - ๕ ตัวเท่านั้น หากมีมากเกินไปจะทำให้โครงเรื่องซับซ้อน และสับสน ตัวละครควรมีตัวเอกเพียงตัวเดียว และควรกล่าวให้เด่นชัดที่สุด ส่วนตัวประกอบนั้นอาจกล่าวให้เห็นบ้างไม่ควรเด่นชัดเกินไป คือให้เป็นลักษณะเดียวกันกับฉาก โดยอาจกล่าวเป็นหมู่หรือคณะ ตัวละครอาจไม่จำเป็นต้องเป็นมนุษย์ อาจเป็นพืช สัตว์ สิ่งของ หากเป็นมนุษย์ต้องมีความสมจริงทางด้านพฤติกรรม และการพูดจาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

๔. ฉาก (Setting)

ฉาก คือ สถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ โดยส่วนมากเรื่องสั้นทั่วไปไม่นิยมบรรยายฉากมากเพียงแค่บรรยายอย่างคร่าวๆ กล่าวอย่างตรงไปตรงมาเน้นความกระชับ และฉากยังเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทราบถึงบรรยากาศในท้องเรื่องอีกด้วย

การบรรยายฉาก นอกจากจะบรรยายโดยตรงแล้วยังสามารถบรรยายทางอ้อมได้โดย ผ่านทางบทสนทนาของตัวละคร ผ่านวัฒนธรรมการแต่งกาย เป็นต้น ข้อควรคำนึงของการบรรยายฉากคือ ผู้เขียนจะต้องศึกษาค้นคว้าให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ทางภูมิศาสตร์ หากผิดพลาดจะทำให้ความต้องการเสริมบรรยากาศในเรื่อง อาจถูกทำลายโดยไม่รู้ตัว

๕. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนา คือ ถ้อยคำที่ตัวละครพูดโต้ตอบกันในเนื้อเรื่อง ซึ่งเขียนอยู่ในเครื่องหมายอัฒภาค บทสนทนามีส่วนช่วยให้การดำเนินเรื่องและสร้างบรรยากาศให้เรื่องราวดูสมจริงมากขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนได้ฟังผู้อื่นพูดคุยสนทนากัน ลักษณะของบทสนทนาที่ดี

๕.๑ ใช้ภาษาได้สมจริงกับฐานะและบุคลิกภาพของตัวละคร

๕.๒ สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างชัดเจน

๕.๓ ชี้ให้เห็นสภาพ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา และการปกครองในเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี

๕.๔ เสนอแนวคิด ค่านิยมถึงผู้อ่านโดยไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนถูกสั่งสอน

๕.๕ ใช้ถ้อยคำที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก เข้าใจง่ายและไม่นอกเรื่อง

อย่างไรก็ตาม บทสนทนายังไม่ควรประกอบสำคัญของเรื่องสั้นเสมอไปเพราะในเรื่องสั้นบางเรื่องนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้บทสนทนายก็สามารถดำเนินเรื่องไปได้

ตัวอย่างเรื่องสั้น

เรื่อง รุ่งกินน้ำ

วินทร์ เลียววาริณ

เสียงคนพูดจากลำโพงดังก้องและแตกพร่า เหมือนเสียงตีนขี้หญ้าแห้งกรังในฤดูร้อน น้ำเสียงเกรี้ยวกราดราวกับคนพูดกำลังโกรธแค้นใครสักคนหรืออะไรสักอย่าง ต่อให้เสียงนั้นชัดใส เขาก็ฟังคำพูดเหล่านั้นไม่เข้าใจเป็นส่วนใหญ่ สำราญเคยบอกเขาว่ามันเป็นภาษาชั้นสูง คงจะจริง เพราะสำราญไม่เคยโกหกเขา อีกประการเขาก็ไม่ค่อยได้ยินศัพท์แสงแบบนั้นมาก่อน แต่มันคงดีแน่ เพราะผู้ฟังปรบมือกราว บางคนแกว่งของเล่นพลาสติกรูปมือประกบกันเป็นเสียงตบเปาะเปาะ

เขามาจากพม่าเมื่อแปดปีก่อน เขาพูดไทยได้ดีเมื่อเทียบกับเพื่อนๆที่มา “ชุดทอง” ในเมืองไทย เพราะทำงานในร้านอาหารแห่งหนึ่งแถวรังสิตมาสามปีหลังจากที่เจ้าของร้านคนเก่าขายกิจการ คนใหม่ก็ไล่เขาออก บอกว่าไม่ชอบพม่าเพราะมีชาวคนใช้ชาวพม่าฆ่าเจ้าของบ้านตายทั้งบ้านเพื่อชิงทรัพย์ หลังจากนั้นเขาติดตามเพื่อนพม่าคนหนึ่งไปทำไร่ที่นครนายกพักใหญ่ ต่อมาก็ไปขายแรงงานที่ดอนเมือง ต่อมาเขาก็พบคนรัก หล่นมาจากเมืองเดียวกันกับเขาที่พม่า หน้าตาสวย รูปร่างอวบอัด เขาตามหล่นไปขายเสื้อผ้าที่ปากเกร็ด ทำได้เพียงครึ่งปีหล่นก็หนีตามไอ้หนุ่มที่หน้าตาดีกว่าและเงินมากกว่าเขา ทั้งเขาไว้กับเสื้อผ้ากองโตกับหนี้สินที่หีบยืมเจ้าหนี้ เขาขอผ่อนผันกับเจ้าหนี้โดยขายเสื้อผ้าทั้งหมดแล้วเริ่มทำงานใช้หนี้ ในที่สุดก็ปลดหนี้ทั้งหมด

เจ้าหนี้เห็นแววมุ่นของมันของเขา จึงขายรถเข็นคันหนึ่งในราคาถูก มันถูกยึดจากลูกหนี้รายหนึ่ง สภาพของมันเก่า โครงเหล็กเป็นสนิมทั้งคัน เจ้าหนี้ขายให้เขาในราคาเพียงสองร้อยบาท เขาใช้เวลาวันชุดสนิมออกหมดแล้ว ก็นำมาเข็นของขายไปเรื่อยๆ จนไปตั้งหลักที่สถานที่ก่อสร้างคอนโดมิเนียมแห่งหนึ่ง ลูกค้าคือคนงานก่อสร้าง เขาทดลองขายทุกอย่าง ตั้งแต่ของใช้ส่วนตัวไปจนถึงขนม ปลาหมึกย่าง ลูกชิ้นปิ้ง ที่นั่นเอง เขากับเพื่อนใหม่ สำราญ หนีจากโคราชผู้นี้ขายเครื่องดื่ม ไม่นานทั้งสองก็เช่าห้องอยู่ที่เดียวกันเพื่อลดค่าใช้จ่ายในที่สุดก็ตามสำราญมาขายของที่นี้

ที่นี่มีคนมาชุมนุมมากกว่าทุกที่ที่เขาเคยขายของรวมกัน พ่อค้าแม่ค้าแห่มาจากทุกที่ แต่ลูกค้าก็มีดี ฟ้ามัวดินเช่นกัน เขาไม่รู้แน่ว่าคนเหล่านี้มาทำอะไรอยู่ที่นี้ วันแล้ววันเล่า คินแล้วคินแล้ว คนเหล่านี้แต่งตัวเสื้อผ้าราคาแพง บางคนผูกเนคไท

พ่อค้าแม่ค้าแต่ละรายขายทั้งอาหารและของใช้สอยบางคนขับรถกระบะท้ายรถวางข้าวของขาย สบู่อยาสีฟัน แปรงสีฟัน ยากันยุง บุหรี่ ไปจนถึงมือตบพลาสติก

เขาขายเครื่องดื่มโซดา น้ำเปล่า ชาเขียว กาแฟกระป๋อง กระจดาชชำระ เสื้อรองนั่ง หมวกกันแดด ยากันยุง ไม่นานก็มีพ่อค้านำสินค้ามาเสนอให้เขาขายเป็นเสื้อยืดสีเหลืองและสติ๊กเกอร์พิมพ์ข้อความเกี่ยวกับการเมือง ธงสีเหลืองและธงชาติไทย เขาได้กำไรวันละห้าหกกร้อย บางวันถึงพันบาท

เขารักแผ่นดินนี้

คนบนเวทีประกาศว่า พวกเราต้องไม่เดินตามรอย พ.ศ.๒๓๑๐ เมื่อคนไทยบางคนทรยศชาติ เปิดทางให้ทัพพม่าตีกรุงศรีอยุธยาแตก เขาเคยเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในชั้นประถม แต่ก็ออกจากโรงเรียน ก่อน จึงไม่รู้ประวัติศาสตร์ท่อนนี้ เขาไม่เคยรู้ว่าบรรพบุรุษของเขาเคยบุกมาถึงที่นี่ โชคดีที่ไม่มีใครที่รู้ว่า เขาเป็นคนพม่า

เพื่อนพ่อค้าหลายคนชอบคุยเรื่องการเมืองและเหตุผลที่คนมากมายมาชุมนุมกัน เขาได้แต่ยิ้ม พยักหน้ารับเป็นระยะเพื่อไม่ให้เสียมารยาท เขาเห็นด้วยกับคำพูดของพ่อค้าคนหนึ่งที่ว่า “เข้าร่วมชุมนุมไม่ได้เงิน ขายของดีกว่า พลิกวิกฤติเป็นโอกาสไว้อ!” หากที่นี้ทำอะไรให้เขาวันละเกือบพันบาท ใครจะชุมนุมเพื่อ เหตุผลอะไรก็ได้ ยิ่งนานก็ยิ่งดี เขาคงสามารถเก็บเงินมากพอส่งกลับไปให้แม่ เขาสวมเสื้อสีเหลืองทุกวัน

วันหนึ่งคนชุมนุมคนหนึ่งเปรยกับเพื่อนว่า “ถ้าได้กาแฟสดก็ดี เบื่อกาแฟกระป๋องจืดๆ”

อีกคนหนึ่งว่า “จริง น่าเสียดายที่ไม่มีใครขาย”

กินเวลาเขาหลายวันกว่าเขาจะทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างกาแฟสดกับกาแฟสำเร็จรูป และความแตกต่างของราคาเช่นกัน เขาไม่มีทุนซื้อเครื่องทำกาแฟสด ในที่สุดก็ไปกู้เงินมาซื้อเครื่องทำกาแฟ สดขนาดเล็ก เป็นเครื่องมือสอง กำไรของเขาสูงเป็นวันละสองพันบาท แต่เรื่องดีๆ มักอยู่ไม่นาน เขาขาย กาแฟสดได้อาติตยพิเศษ การชุมนุมก็ยุติลง

หลังจากคนเสื้อเหลืองเลิกชุมนุม รายได้ของเขาก็ลดลงทันที เขาจ่ายเงินเก็บทั้งหมดใช้หนี้ค่าเครื่อง ทำกาแฟสด แต่ผ่านไปไม่นาน สภารายก็บอกว่าเขาว่ามีการชุมนุมอีก ทั้งสองตามไปขายของเช่นเดิม คราวนี้ ชุมนุมเปลี่ยนไปสวมเสื้อแดง ไม่นานเขาก็รู้ว่าเป็นคนละกลุ่ม คนกลุ่มนี้ซื้อของน้อยกว่าคนกลุ่มแรก พ่อค้า แม่ค้าที่ขายอาหารบ่นว่าขายไม่ดีเพราะคนสวมเสื้อแดงส่วนมากเอาอาหารมาเอง แ่นละ ไม่มีใครรับเศษเงิน ทอน สินค้าที่คนชุมนุมกลุ่มใหญ่นิยมก็คือบัตรเติมเงินโทรศัพท์มือถือ ยากันยุง พลาสติกกรุปตินตบ

เขายังเหลืองธงสีเหลืองอยู่หลายสิบชั้น เขาซื้อสีแดงมาย้อน โชคดีที่สีแดงทับสีเหลืองได้ เขาขายธง แดงหมดภายในไม่กี่วัน

เขาไม่รู้แน่ว่าคนเหล่านี้มาทำอะไรอยู่ที่นี้ วันแล้ววันเล่า คืนแล้วคืนเล่าแต่เขาก็รู้ว่าส่วนใหญ่มาจาก ต่างจังหวัด บางคนไกลมาจากเชียงใหม่ หลายคนบอกว่าชอบสามสิบบาทรักษาทุกโค บางคนมาจากยโสธร นครราชสีมา อุบลราชธานี

คนบนเวทีก็พูดเรื่องพม่าตีเมืองไทยในปี พ.ศ.๒๓๑๐ เช่นกัน คราวนี้บอกว่าเกิดจากการแบ่งชนชั้น ระหว่างอำมาตย์กับไพร่ และมีเพียงคนคนเดียวที่จะแก้ปัญหานี้ได้ เช่นเดิม เขาฟังภาษาสูงเหล่านั้นไม่เข้าใจ เขานึกถึงจ้าวชาวบ้านประเทศนี้มีความรู้ เพราะไม่ว่าคนบนเวทีพูดศัพท์ยากเพียงไร คนชุมนุมก็ปรบมือหรือ ใช้ตีนพลาสติกตบเสียงดังตลอดเวลา

เขาจับเสื้อยืดมาขายเช่นเคย คราวนี้ทั้งหมดเป็นสีแดง พิมพ์ลายและข้อความต่างๆ เช่น แดงตัวพ่อ, แดงตัวแม่, แดงตัวลูก ฯลฯ เขาไม่เข้าใจความหมายของคำเหล่านี้ แต่ไม่สำคัญ เขารู้ว่าเป็นหนี้บุญคุณคนทำเสื้อเหล่านี้ เขาสวมเสื้อสีแดงทุกวัน เขาเพียงหวังว่าคนที่มาชุมนุมจะไม่เปลี่ยนเสื้อสีบ่อยๆ จะได้ขายของเดิมได้หมด เขาเพียงแต่นึกในใจว่า ถึงแม้พวกเขาจะเปลี่ยนสีไปเรื่อยๆ จนครบสีรุ้ง ก็ไม่เป็นไร

เขาเดินเข้าไปในห้องแถวเก่า คูหาสุดท้ายในซอย ชายจีนในร้านถามเขา “จะส่งเท่าไร?”

เขายื่นเงินปึกหนึ่งให้ผู้ถาม ชายจีนนับเงินอย่างคล่องแคล่ว

“ห้าพันบาท อืม! งวดนี้ส่งเยอะนี่”

ชายจีนยื่นใบรับเงินให้เขา เงินก้อนนี้จะเดินทางตรงไปที่เชียงใหม่ผ่านเครือข่ายโทรศัพท์ ภายในไม่กี่นาทีมันจะเดินทางต่อข้ามไปพม่าโดยไม่ต้องผ่านด่านและเส้นพรมแดน ไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง แม้จะได้เงินก้อนนี้รวดเร็วราวเนรมิต

เขารักแผ่นดินนี้...

แบบฝึกหัดที่ ๑

แยกแยะจับประเด็นถูกผิด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ผิด

-๑) เรื่องสั้นมีลักษณะที่คล้ายกับนวนิยาย
-๒) เรื่องสั้นมีวิวัฒนาการจากการเล่านิทานของคนในอดีต
-๓) เรื่องสั้นคืองานเขียนในรูปของสารคดีที่เสนอความคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว
-๔) เรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่จำกัดความยาวของเนื้อเรื่อง
-๕) เรื่องสั้นเริ่มเข้ามามีอิทธิพลต่อคนไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
-๖) เรื่องสั้นดำเนินเรื่องในช่วงระยะเวลาสั้น มีตัวละครเด่นที่หลากหลาย
-๗) เรื่องสั้นชนิดที่แสดงลักษณะตัวละคร มุ่งแสดงบุคลิกของตัวละครเป็นหลัก
-๘) ละครที่ออกอากาศทางโทรทัศน์มีลักษณะเช่นเดียวกับเรื่องสั้น
-๙) เรื่องสั้นที่เน้นการพรรณนามาก จัดเป็นเรื่องสั้นชนิดแสดงแนวความคิดของเรื่อง
-๑๐) เรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่มีเค้าโครงเรื่องจากเรื่องจริงหรือสมมติขึ้นมา
-๑๑) การวางโครงเรื่องเป็นขั้นสุดท้ายในการเขียนเรื่องสั้น
-๑๒) การวางเค้าโครงเรื่องจะประกอบด้วย การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง
-๑๓) แก่นเรื่องคือสาระหลักหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่องสั้นเรื่องนั้นๆ
-๑๔) ตัวละครในการเขียนเรื่องสั้นจะต้องเป็นคนเท่านั้น
-๑๕) การเขียนเรื่องสั้นจำเป็นต้องมีบทสนทนา
-๑๖) การเขียนเรื่องสั้นมักจะมีฉากในเรื่องน้อย
-๑๗) ฉากในเรื่องสั้นต้องเป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้คือต้องเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม
-๑๘) องค์ประกอบสำคัญที่สุดในการเขียนเรื่องสั้นคือแก่นเรื่อง
-๑๙) เรื่องสั้นมีปมปัญหาที่ซับซ้อนกว่านวนิยาย
-๒๐) ประสบการณ์ชีวิตเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการลงมือเขียนเรื่องสั้น

แบบฝึกหัดที่ ๒

สรุปสร้างมโนทัศน์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) สรุปลักษณะของเรื่องสั้น

แบบฝึกหัดที่ ๓

อ่านเรื่องสรุปเรื่องสั้น

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง “เมื่อผมหนีออกจากบ้าน” ที่กำหนดให้ แล้วเขียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

เรื่องสั้น เมื่อผมหนีออกจากบ้าน

ปวิพันธ์ อุทยานกุล

ขบวนรถไฟเคลื่อนตัวไปตามรางอันยาวเหยียดมุ่งหน้าสู่ลำพูน ผมออกจากบ้านโดยไม่ได้ออกใครเลยสักคน และทุกคนในบ้านก็ไม่ได้รู้ว่าผมกำลังหนีออกมา ผมไม่รู้ว่าทำไมผมต้องหนี แต่ที่ผมรู้แน่ๆก็คือบ้านที่ผมอยู่มันช่างไม่มีความสุขเอาเสียเลย ผมไม่รู้ทำไมผมจึงทนอยู่ในบ้านหลังนี้ได้ถึง ๑๕ ปี มันเป็น ๑๕ ปี แห่งความทรมาน ๑๕ ปี แห่งความปวดร้าวและหวาดผวา

ผมรู้แต่ว่าวันนี้ผมได้ก้าวออกมาจากบ้านนรกนั้นแล้ว ผมออกมาคนเดียว ไม่มีใครผลักไสและชักชวน ผมพร้อมแล้วที่จะออกเผชิญโลกกว้างด้วยตัวของตัวเอง

เสียงของรถไฟที่กำลังโอดทะยานไปตามราง ทำให้ผมไม่สามารถที่จะขมตาให้หลับลงได้ ผมมองผ่านช่องหน้าต่างออกไป ทอดสายตามองผ่านทิวไม้และชายเขาอย่างเลื่อนลอย ผมปล่อยให้ภาพเหล่านั้นผ่านไปตามความเร็วของรถไฟ ปล่อยให้มันผ่านไปเหมือนกับอดีตที่ช่างบัดซบของผม ซึ่งผมไม่ปรารถนาที่จะหวนกลับไปหามันอีก

“จะไปไหนหรือไอ้หนู” เสียงหัวเราะของแกลอยมากกระทบกับโสตประสาทผมดังโครมใหญ่

“ไปลำพูนครับ” ผมตอบแกลโดยที่ยังไม่ละสายตาจากภาพทิวทัศน์ข้างนอก

“ไปหาญาติหรือไปทำงานล่ะ” แกลถามผมอีก

“ผมไม่มีญาติครับ นอกจากพ่อ แม่ และน้องอีกสองคนที่กรุงเทพฯ”

“จ้ะก็ไปหางานทำสิ”

“เปล่าครับ”

“ไปเที่ยวหรือไง”

“ไม่ใช่” ผมเริ่มรำคาญแกลแล้ว

“แล้วเอ็งจะไปทำไมวะ”

คำว่าเอ็งกับวะทำให้ผมหันหน้ามามองแกลทันที ผมไม่ชอบเลยที่ใครมาขึ้นไ้ขึ้นเอ็งขึ้นวะขึ้นไ้กับผม แล้วตาลุงคนนี้เป็นใคร ถึงได้มาซักไ้ไ้เลย ผมยังกับเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบที่กำลังจ้องจับผิดคนร้ายที่กำลังต้องสงสัยอยู่

“ยังไม่รู้เลย” ผมตอบเพราะรำคาญที่ถามมาก คิดว่าถ้าตอบไปแล้วแกคงจะไม่ถามซ้ำอีก และผมก็ขี้เกียจตอบคำถามของแกด้วย

“อะไรกัน ออกจากบ้านมาทั้งที แต่กลับยังไม่รู้ว่าจะไปทำไม” แกพูดปนหัวเราะ

“นี่ลู่อายมาอยู่กับชีวิตของผมได้ไหม” ผมโพล่งออกไปด้วยความรำคาญ ได้ผล แกหุบปากเงียบลงทันที ผมหันกลับไปมองภาพวิวตามรยทางตามเดิน

“เมามาอีกแล้วสิ วันๆไม่ทำอะไรเลยเอาแต่แตกเหล้าอย่างเดียว งานการก็ไม่รู้จักทำมึงเป็นหัวประสาอะไรซะ ต้องให้เมียหาเลี้ยง มึงมันแมงดาซัดๆ ได้แต่เกาะชายผ้าถุงกูกินไปวันๆ แล้วหยั่งจี้ครอบครัวมันจะเจริญได้อย่างไร”

เสียงก่นด่าของแม่ดังอยู่ในหัวคำนึงของผม เมื่อใดที่พ่อแม่มา แม่เป็นอันต้องด่าเปิดเปิงทุกที และมันก็เป็นอย่างนี้แทบจะทุกวัน

“แล้วที่มึงละ เล่นไพ่หามรุ่งหามค่ำทุกวัน ซักวันเหอะมึง สมบัติจะติดตัวสักชิ้นก็จะมีเหลือ ดีไม่ดีได้ไปกินนอนในตารางแล้วจะหาว่ากูไม่บอก” พองัดเอาความผิดของแม่มาจาระไนบ้าง

“ก็เงินที่กูเล่นไพ่นะซี ที่ให้พวกมึงผลาญกันอยู่ทุกวันนี้ แล้วยังไม่สำนึกกะลาหัวกันอีก” แม่เถียงไม่ยอมแพ้ จนพ่อต้องเงียบไปเอง บางวันผมกับน้องก็พลอยโดนลูกหลงไปด้วย แต่ก็ไม่ว่าจะตอบโต้อย่างไร คนหนึ่งก็พ่อ อีกคนหนึ่งก็แม่

“หนีออกจากบ้านมาละซี” เสียงของตาลุงคนเดิมทำให้ผมตกใจอีกครั้ง ผมหันมาพยักหน้าแทนคำตอบ

“ปัญหาครอบครัว” ดูเหมือนว่าแกจะถามตามประสาคนเจนโลก

“ใช่ ปัญหาครอบครัวที่ไม่มีวันจะแก้ได้ จนผมต้องหนีมันออกมา”

“แล้วตอนนี้มีใครอยู่ทางโน้น ข้าหมายถึงทางบ้านของเอ็งนะ” แกเริ่มซักผมอีกแล้ว

“พ่อ แม่ และน้องอีกสองคน” ผมตอบไปตามความจริง ตอนนี้ผมไม่รำคาญแกแล้ว ผมอยากให้แกถามเพราะผมต้องการระบายสิ่งที่มันอัดอั้นตันตันในอกผมออกมา เพื่อผมจะรู้สึกสบายขึ้นมาบ้าง

“เค้ารู้ไหมว่าเอ็งหนีออกมา”

“ไม่มีใครรู้ เพราะผมไม่ได้บอกใครเลย”

“ไม่เป็นห่วงพ่อแม่บ้างรี”

ไม่เห็นจะมีอะไรต้องเป็นห่วง พ่อหรือ ขอให้ได้กินเหล้านอกนั้นใครจะเป็นอะไรก็ไม่สนใจทั้งนั้น ส่วนแม่ก็ขอให้ได้เล่นไพ่กับขาประจำ สามวันสามคืนไม่กลับบ้านก็ถือเป็นเรื่องธรรมดาของแก ถ้าเกิดวันไหนเล่นเสียก็กลับมาพาลที่บ้าน ด่าไปหมดไม่มีเว้น พ่อแกมาแล้วก็ไม่สนใจหรอก แต่ผมกับน้องนี่สิจะเป็นประสาทกันหมดแล้ว

ผมพูดจบพร้อมกับถอนหายใจดังเฮือกใหญ่

“จิ้นเอ็งก็เป็นคนเห็นแก่ตัวมากเลย”

“เห็นแก่ตัว เห็นตัวยังไง ใครเห็นแก่ตัว พ่อเมามา กลับบ้านก็ค่อนข้างสว่าง ไปเล่นไฟสามวันสามคืน กลับบ้านที่ ปล่อยให้ผมกับน้องต้องหากินกันเอาเอง ไอ้สองตัวก็ยังไม่ประสาอะไร พอไม่เห็นพ่อเห็นแม่ก็ถามว่าพ่อแม่ไปไหน ผมก็จนปัญญา ไม่อยากพูดความจริงให้มันฟังกลัวจะเป็นปมด้อย แล้วอย่างนี้ลุงยังมาว่าผมเป็นคนเห็นแก่ตัวอีกหรือ” ผมระบายความในใจออกมาให้แกฟัง

“เห็นแก่ตัวสิ แล้วน้องเอ็งสองคนนั้นมันจะอยู่กันยังไง”

“ก็พอกับแม่ยังอยู่นี่”

“อยู่แบบสามวันกลับบ้านนะเธอ แล้วช่วงที่แม่เอ็งไปเล่นไฟ พ่อเอ็งไปกินเหล้า ไอ้สองตัวนั้นมันจะเอาอะไรกิน ป่านี้นมันก็คงจะถามกันเองแล้วว่าพี่ของมันทำไมมันยังไม่มาทำอะไรให้พวกมันกินสักที มันน่าตลกนะ ที่ปล่อยให้มันตัวเล็กๆ ผจญกับปัญหาที่ขนาดพี่ของมันเองยังไม่ตกจมนต้องหนีซุกหัวซุนออกมา แล้วไอ้เปี้ยกทั้งสองมันจะแก้ตกหรือจะเข้าสังสัยจริงโวย” ลุงพูดปนหัวเราะจนทำให้คนที่นั่งอยู่รอบข้างหันมามองเป็นตาเดียวกัน

“แล้วถ้าลุงตกอยู่ในสถานการณ์อย่างผม ลุงจะทำยังไง” ผมย้อนถามแกไปบ้างเพื่อจะได้ช่องทางสวนกลับโดยไม่ยอมให้ถูกกล่าวหาเพียงฝ่ายเดียว

“ถ้าเป็นข้าก็จะอยู่ต่อไป พ่อแม่เอ็งอีกไม่นานก็ตายแล้ว ก็เหลือแต่เอ็งกับน้องนั่นแหละที่ยังอยู่ และที่สำคัญเอ็งจะต้องอยู่สอนน้องเอ็งว่าอย่าเอาอย่างพอกับแม่ของมัน และอย่าเอาอย่างพี่ของมันด้วย เพราะเอ็งก็เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีเหมือนกัน”

“ลุงเอาอะไรมาตัดสินว่าผมเป็นคนไม่ดี” ผมนึกฉุนแค้นขึ้นมาทันที

“ก็เอ็งมันซี้ซลาด ซลาดที่จะเผชิญกับความจริง เอ็งเป็นคนเห็นแก่ตัว หนีปัญหาโดยปล่อยให้มันทั้งสองแบกรับแทน แล้วหยิ่งจี้จะมาว่าตัวเองดีอีกรึ เอ็งอย่างนี้กระว่าหนีออกจากบ้านมา แล้วจะหมดปัญหา โลกภายนอกยังมีปัญหาให้เอ็งได้ขบคิดได้เผชิญอีกร้อยแปดพันเก้าปัญหาใหม่ๆ ยังมีอีกมากมาย เอ็งอย่าหนีปัญหาให้มันบ่อนักก็แล้วกัน มันจะติดเป็นนิสัย พอเกิดปัญหาขึ้นมาก็ต้องหนี แล้วที่นี้ละมึงเอ๊ย เอ็งจะต้องหนีไปทั้งชาติไม่มีวันจบสิ้นหรอก”

รถไฟจอดเทียบชานชาลาแล้ว ลุงลุกจากที่นั่งเก็บสัมภาระข้าวของเพื่อเตรียมตัวลง ผมอยากจะช่วยแกอยู่เหมือนกัน แต่คำพูดของลุงผู้ที่ไม่เคยรู้จักกับผมมาก่อนได้ตรึงผมไว้กับที่นั่งคำพูดของแกเสมือนโซ่ที่แข็งแรง มันมัดผมจนไม่สามารถลุกขึ้นมาได้ ความคิดต่างๆ ประดังประเดเข้ามาตีกันในตัวสมองของผมจนผมรู้สึกว่ามันยุ่งเหยิงไปหมด

“แล้วอย่าล้าโลกหนีกลับบ้านเก่าอีกนะโวย”

เสียงของลุงคนเดิมแว่วมากระทบโสตประสาทของผมเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนที่มันจะถูกกลับด้วยเสียงของรถไฟที่กำลังเคลื่อนตัวออกจากชานชาลาอย่างเชื่องช้าเพื่อไปตามทางของมันและของผมด้วย....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปเรื่องสั้นเรื่อง “จิ้งกิ้งน้ำ” ตามแผนผังความคิด

โครงเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวละคร

.....

.....

.....

.....

แก่นเรื่อง

.....

.....

.....

.....

ฉาก

.....

.....

.....

การดำเนินเรื่อง

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง พื้นฐานการเขียนเรื่องสั้น

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ตรงคำตอบที่นักเรียนได้เลือกไว้

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๔

เรื่อง แพร่งทาง

เอกรินทร์ สีฝุ่น

ม้าหินอ่อนนอกร้าน แดดได้ต้นพิกุลในสวนสาธารณะ ท่ามกลางบรรยากาศที่อึมครึมครึ้มฝน ในตอนนี้เหมือนเพิ่มความเก่าชลงไม่น่าพึงใจที่จะหย่อนก้นลงนั่งแกไคร่ทั้งสิ้น ทุกคนจึงเลือกที่จะเร่งฝีเท้ารีบมุ่งไปสู่ศาลาพักร้อนกลางสวนหลังใหญ่ข้างหน้า ฝนทำท่าจะตก

ลูกไฟวาบประกายแสง ไล่วิ่งกันตามผืนเมฆสีมืดทึมมืดมื่น ครู่เดียวเสียงก็ลั่น เปรี้ยะ เปรี้ยง...แดดสนั่นหวั่นไหวชวนให้ออกสั่นขวัญหายเป็นยิ่งนัก

ลมแรงพัดโหมกระหน่ำเหมือนว่าคือกองทัพหน้าแห่งท่าฝนที่จะแหกเมฆมาโพรยปรายพื้นดินในอีกไม่ช้านี้ รุนแรง เกรี้ยวกราด บ้าคลั่ง กระหน่ำใส่ยอดไม้ให้ไหวสั่นโงนเงนไปมาตั้งจะขาดหลุดลอย บรรดาใบไม้เก่าคร่ำค่าทั้งหลายที่หล่นเรี่ยราดอยู่ตามโคนต้นและตามภาคพื้น ถูกหอบม้วนตลบขึ้นปลิวกระจัดกระจายไปคนละทิศละทาง ครั้นแล้วครั้นเล่า

หญิงสาวมีผ้าผมอันถูกแรงลมซ้ำแรกให้พันกันเป็นกระเซิง หม่อมมองไปที่ปลายฟ้าลิบๆด้วยแววตาที่ซาเย็นตั้งปราศจากความรู้สึก ม้าหินอ่อนได้ต้นพิกุลเหมือนว่าได้กลิ่นกินเอาร่างเธอไปเป็นส่วนหนึ่ง รูปร่างของเธอในยามนี้จึงดูตั้งตึกตาหินไร้ชีวิตอันชาย่างแกะสลักนำมาตั้งไว้เหนือม้าหินอ่อน

ไม่มีใครสนใจต่อไปแล้วในขณะนี้ ทุกคนล้วนใช้สัญชาตญาณพื้นฐานของตนคือหลบภัยวิ่งที่หาที่กำบัง ฝนถึงแม้มิใช่ภัยอันตรายน่ากลัว มิหนำซ้ำยังเป็นรางวัลจากธรรมชาติที่สุดแสนจะมีค่าหากว่าไปตกตามสถานที่ที่มีการเพาะปลูก แต่เมื่อมาตกในเมืองอันเป็นที่อยู่ของผู้คน ซึ่งออกแรงสมองมากกว่าออกแรงกาย ภูมิต้านทานที่มีต่อฝนจึงเกิดการบกร่อง เป็นหวัดได้ง่ายต่างพากันกลัววิ่งลนลานยังกะอะไรดี

แต่หญิงสาวกลับไม่ดิ้นไหวแม้สักปลายก้อย เพียงเส้นผมเท่านั้นที่สบัดไปตามแรงลมกระซอก ความรู้สึกเธอได้จมดิ่งไปในความเจ็บปวดอันท่วมท้น ก่อนหน้านั้นสักสองสามปีก่อน เธอเคยหยามเหยียดและเยาะเย้ยต่อความรัก ครั้งนั้นเธอไม่เคยยี่หระต่อชายใดทั้งสิ้น เสียเวลา เปลืองใจ ไม่มีที่ท่าสนใจใครเป็นพิเศษ... “อดข้าวดอกเจ้าชีวาวาย คงไม่ตายหากอดสิเนหา” เธอคิดอย่างนี้

ความรัก..กลายเป็นสารชนิดหนึ่งที่ธรรมชาติได้รังสรรค์ขึ้นมาเพื่อมอบส่วนอ่อนหวานให้แก่จิตใจมนุษย์ นุ่มนวล อ่อนโยน ปริ้มเปี่ยมไปด้วยกรุ่นอรวลแห่งกลิ่นดอกไม้และความสุขใจ แรกก่อเกิดมีพลังพอที่จะทำให้ผู้มีรักมองโลกสีหม่นแห่งสันตฤดูเป็นสีคราม ปลอดภัยประจักษ์ใสและว่าเมื่อถึงเวลามันจะมาถามไถ่จงจับใจใจท่วมท้น ด้วยอุ๋นไ้อแห่งการมีรัก

ทว่าสรรพสิ่งในโลกนี้มีสองด้านเสมอ ความรักก็เช่นเดียวกัน พร้อมความสุขสดชื่นสีชมพูหอม รวยรินอีมอวล แต่ด้านหนึ่งที่ซ่อนอยู่คือความคับแคบ.. บรรารณาเข้าครอบครองเพียงลำพังกะเกณฑ์..ให้ เป็นไปตามต้องการจนฝ่ายเดียว หม่นมัว...เมื่อไม่สามารถเข้าไปควบคุมทั้งหมด ครุ่นคำนึง.. เมื่อช่วงว่าง ระหว่างเวลาเข้ามาใกล้ๆ ทูรุษุราย...เมื่อระยะทางเข้ามาสอดแทรกระหว่างกลางเจ็บปวดอย่างสาหัส...เมื่อ ไม่สมปรารถนา

หญิงสาวก็เช่นเดียวกัน เธอเจ็บปวดอย่างสาหัส..เพราะไม่สมปรารถนา

ชายจิวรพลีลัษะบัดตามแรงลมโหยหวนซัดเรียลไทม์ไปตามการสาวเท้าที่ตุลุกตุลุกลนรีบร้อน

ชีวิตนทร์พระหนุ่มบวชใหม่ ไม่นำพาต่อสัญญาเดิมของฟ้าที่ดั่งกระหิมอยู่ตลอดเวลา ตอนนี้อยู่ใจ เหมือนเอาไฟมาสูมเอาไว้ด้วยกองเพลิงอันร้อนระอุ

“พี่เลือกเอาถ้าหากรอให้ออกพรรษาวิไม่รอแน่” คำพูดประโยคสั้นๆ ประโยคนี้ช่างบีบคั้นและ รุนแรงพอที่จะทำให้ชีวิตนทร์กระวนกระวายจนผ้าจิวรร้อนชุ่ม ในใจครุ่นคิดแต่โทษ แม่ คนเดียว

“นะลูก...สักพรรษาหนึ่งบวชให้แม่ และถือโอกาสอุทิศส่วนบุญไปให้พ่อด้วย ระยะหลังนี้แม่ฝันไม่ดี เลยเกี่ยวกับพ่อของลูก” ถ้าไม่ใช่เพราะแม่คอยรบเร้า ยกเอาอะไรต่อมิอะไรสารพัดมาเป็นข้ออ้าง ตนเองก็ คงไม่คิดบวชเด็ดขาด ด้วย หน้าที่การงานอันกำลังจะไปได้สวยและวิภา แฟนสาวหุ่นนางแบบเพื่อนร่วมงาน ที่ตนอุตส่าห์จีบมาเกือบปีกว่าจึงจะได้เป็นคู่ควง

ชีวิตนทร์ยังคิดยิ่งเกลียดตนเองที่หลงตามใจแม่จนได้เรื่อง ดูเอาเถอะพอลถึงคราวติดขัดมันขัดไป หมด ไม่มีแท็กซีสักคันแล่นผ่านหน้าวัด รอจนต้องตัดสินใจเดินฝ่าไปกลางสวนสาธารณะลัดเลาะไปตามซอก เล็กๆ เพื่อมุ่งหน้าไปบ้าน ขณะเมฆฟ้าก็เหมือนไม่เป็นใจ

“วันนี้เป็นไงเป็นกันต้องขอแม่ลาสิขาให้ได้” นี่คือนัยหมายในการกลับบ้านของชีวิตนทร์

บางทีฟ้า ก็เล่นตลกหลอกมนุษย์เสียหน้าใจ ฝนที่ท่าทำที่ว่าจะตกเจียบหายไปเฉยๆ เหมือนนั้นเป็น เพียงแค่การโหมโรงจะแสดงละครแห่งฟ้าเท่านั้น สิ่งที่เห็นบางครั้งไม่จำเป็นต้องจริง แล้วอย่างนี้จะหาอะไร ที่เป็นความจริงได้บ้าง หรือทุกสิ่งทุกอย่างล้วนคือภาพมายา

ภายในจิตใจของหญิงสาวยามนี้ กลับยิ่งแปลกกว่าเธอเหมือนตื่นพื้นจากห้วงฝันร้ายและมองเห็นแสง สว่างแห่งชีวิตที่เปี่ยมปิติสุขทั้งๆ ที่ก่อนหน้านั้นชีวิตเธอมีดมน สับสนเช่นเดียวกับท้องฟ้าที่กำลังปั่นป่วน

ภาพของพระหนุ่มที่เดินผ่านหน้าเธอไปเมื่อครู่ ช่างสงบอย่างประหลาด สีผ้าจิวรที่เรืองรองเด่นเย็น ตาเป็นสุข ดูช่างยิ่งใหญ่เหลือเกิน ภาพนั้นเหมือนแสงสว่างที่สาดส่องมาทำลายความมืดมิดในจิตใจเธอให้สุด ไปด้วย ประกายแห่งธรรมะ

“ผู้ที่อยู่ภายใต้จิวรผืนนั้นก็เป็นคนเหมือนเรา แต่ทำไมช่างสูงส่ง สละโลกหลุดพ้นจากบ่วงรักอย่าง น่าอิจฉา จิตใจท่านช่างเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวเหลือเกิน” หญิงสาวมองดูพระหนุ่มด้วยความศรัทธาเป็นล้นพ้น ประนมมือขึ้นไหว้อย่างสุดแสนเลื่อมใส เธอได้ลุกขึ้นจากม้านั่งหินอ่อนซ้าๆ พร้อมกับสูดอากาศเข้าปอดลึกๆ สามสี่ครั้งก่อนจะเดินผละจากไปด้วยใบหน้าที่เหมือนได้เข้าถึงอะไรบางอย่าง

“พรุ่งนี้เราจะเข้าวัดไปปฏิบัติธรรม” เธอบอกกับใจตัวเองอย่างนี้

๑. ข้อใดเป็นประเภทแก่นเรื่องของเรื่องสั้นเรื่องนี้

ก. แสดงพรรณนา

ข. แสดงอารมณ์

ค. แสดงพฤติกรรม

ง. แสดงภาพและเหตุการณ์

๒. เรื่องสั้นเรื่องนี้ผู้เขียนใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องแบบใด

ก. ผู้เขียนเป็นผู้เล่า

ข. ให้ตัวละครเป็นผู้เล่า

ค. เล่าโดยใช้กลวิธีผสม

ง. เล่าโดยกระแสดิจิตประหวัด

๓. เรื่องสั้นเรื่องนี้ผู้เขียนใช้กลวิธีในการเปิดเรื่องแบบใด

ก. เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา

ข. เปิดเรื่องโดยให้ผู้อ่านคิดเอง

ค. ให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องเอง

ง. เปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากหรือสถานที่

๔. เรื่องสั้นเรื่องนี้จัดเป็นเรื่องสั้นชนิดใด

ก. ชนิดผูกเรื่อง

ข. ชนิดถือฉากเป็นสำคัญ

ค. ชนิดที่แสดงแนวความคิด

ง. ชนิดเฟื่องที่จะแสดงลักษณะของตัวละคร

๕. เรื่องสั้นของไทยได้รับอิทธิพลมาจากเรื่องใด

ก. วรรณกรรมของชนชาติตะวันตก

ข. วรรณกรรมของชนชาติตะวันออก

ค. ลัทธิทางการเมืองและความเชื่อทางศาสนา

ง. กวีที่ทรงอิทธิพลและมีความสำคัญในอดีต

๖. เรื่องสั้นจัดเป็นงานเขียนประเภทใด

ก. สารคดี

ข. วรรณคดี

ค. บันเทิงคดี

ง. งานเขียนเชิงวิชาการ

๗. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น

ก. มีฉากในเรื่องน้อย

ข. มีแก่นเรื่องมากกว่าหนึ่งประเด็น

ค. มีความยาวประมาณ ๓ - ๔ หน้ากระดาษ

ง. มีการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ รัดกุม

๘. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของเรื่องสั้น

ก. ตัวละคร

ข. แก่นเรื่อง

ค. โครงเรื่อง

ง. คติข้อคิด

๙. ในการเขียนเรื่องสั้น ผู้เขียนควรคำนึงถึงเรื่องใดมากที่สุด

ก. ขนาดความยาวของเรื่อง

ข. ความรอบรู้ในเรื่องที่จะเขียน

ค. การเลือกตัวละคร

ง. การตั้งชื่อเรื่อง

๑๐. เรื่องสั้นมีลักษณะที่คล้ายกับนวนิยายตามข้อใด

ก. จำนวนตัวละคร

ข. ความซับซ้อนของเรื่อง

ค. เป็นเรื่องสมมติหรือเรื่องจริง

ง. ฉากและบรรยากาศที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

- ดวงใจ ไทยอุบุญ. ๒๕๕๖. **ทักษะการเขียนภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร :
ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. ๒๕๕๗. **เคล็ดลับการเขียนเรื่องสั้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : มิติใหม่.
- นิตยา วรรณกิตร์. ๒๕๕๙. **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : อินทนิล.
- ประภัสสร เสวิกุล. ๒๕๕๕. ๖๐ **เรื่องสั้น ประภัสสร เสวิกุล**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พิมาน แจ่มจรัส. ๒๕๕๖. **เขียน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว
- วินทร์ เลียววาริณ. ๒๕๕๕. **รวมเรื่องสั้นแนวสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน “เส้นสมมุติ”**. กรุงเทพมหานคร :
ไทยยูเนี่ยน.
- สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย. ๒๕๕๔. **เสาหินแห่งกาลเวลา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :
เม็ดทรายพรินติ้ง.
- สมใจ สมคิด. ๒๕๕๗. **เขียนเรื่องให้เป็นเรื่องสั้น**. ปัตตานี : โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน
ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. ๒๕๕๓. **ดาวดวงใหม่ ณ ฟากฟ้า**. กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงวัฒนธรรม.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. ๒๕๕๖. **ดอกไม้บานที่บ้านใต้**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์กร
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. ๒๕๕๗. **ลมเย็นใต้**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์กรสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก.
- เอกรินทร์ สีผืน. ๒๕๕๔. **การใช้ภาพประกอบกิจกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ใน
การเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

